

Rapport

Datum: 20 maart 2006

Rapportnummer: 2006/094

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat de aan haar gezin toegewezen gezinsvoogd van de stichting die het bureau jeugdzorg Gelderland in stand houdt haar bij brief van 21 juni 2004 heeft verweten elke keer strijd te zoeken en haar heeft gemaand het contact te beperken.

Verder klaagt verzoekster erover dat de stichting die het bureau jeugdzorg Gelderland in stand houdt tot het moment dat zij klaagde bij de Nationale ombudsman onvoldoende actie heeft ondernomen om het contact tussen haar en haar voormalige echtgenoot te verbeteren en om de behandeling van haar dochter in gang te zetten.

Beoordeling

Algemeen

1. Het huwelijk tussen verzoekster en haar voormalige echtgenoot werd op 31 juli 2002 ontbonden. Uit het huwelijk werden twee kinderen geboren, A en B. Na de echtscheiding bleven beide ouders met het ouderlijk gezag belast; de kinderen woonden in eerste instantie gezamenlijk bij verzoekster. Medio 2004 ging A bij verzoeksters voormalige echtgenoot wonen.

2. De kinderrechter stelde A en B bij beschikking van 15 oktober 2003 onder voorlopig toezicht van de stichting die het bureau jeugdzorg Gelderland in stand houdt (verder bureau jeugdzorg). Bij beschikking van 14 januari 2004 werd het voorlopige toezicht omgezet in een ondertoezichtstelling voor de periode van een jaar. In deze beschikking overwoog de kinderrechter onder meer het volgende:

“Uit de overgelegde bescheiden en door verklaringen van gehoorde personen is naar het oordeel van de kinderrechter komen vast te staan, dat de minderjarigen zodanig opgroeien dat hun zedelijke of geestelijke belang of hun gezondheid ernstig worden bedreigd, en dat andere middelen ter afwending van deze bedreigingen hebben gefaald of, naar is te voorzien zullen falen. (art. 1:254 lid 1 BW)

Doorslaggevend voor dit oordeel is de (ook ter zitting gebleken) slechte verhouding tussen de ouders die ertoe leidt dat de beide minderjarigen in een moeilijke positie zijn komen te verkeren. Bovendien is door het feit dat de ouders slecht communiceren de beslist noodzakelijke hulp aan (A; N.o.) niet gewaarborgd. Tenslotte zal een oplossing moeten worden gevonden voor het probleem van de omgang tussen de vader en de minderjarigen, iets waartoe de ouders naar de overtuiging van de kinderrechter zonder hulp en bijstand van de gezinsvoogd niet toe in staat zullen zijn.”

3. De contacten die plaatsvinden tussen de bureaus jeugdzorg en de onder haar toezicht gestelde kinderen, hun ouder(s) en /of verzorgers en andere relevante contacten worden

vastgelegd in een zogenoemd contactjournaal. Met betrekking tot A zijn in het dossier van de Nationale ombudsman opgenomen de contactjournaals van de periode 31 oktober 2003 tot en met december 2004. Het onderzoek van de Nationale ombudsman heeft betrekking op deze periode.

4. In de periode waarop het onderzoek van de Nationale ombudsman betrekking heeft, zijn vier gezinsvoogden aangesteld geweest. Van november 2003 tot en met 10 maart 2004 was dat G1, van 11 maart 2004 tot en met 10 mei 2004 was dat (de tijdelijk aangestelde) Gt, van 11 mei 2004 tot en met 10 november 2004 was dat G2 en van 11 november 2004 tot en met december 2004 was dat G3.

5. Bij brief van 5 december 2003 beklagde verzoekster zich over de communicatie tussen haar en G1. Naar aanleiding van deze brief vond op 8 januari 2004 een gesprek plaats tussen verzoekster en onder meer G1 en de praktijkleider van het bureau jeugdzorg. De uitkomst van het gesprek was blijkens het verslag dat daarvan werd opgemaakt, dat tussen verzoekster en G1 (verdere) samenwerking mogelijk was.

Uit het contactjournaal kan met betrekking tot de relatie tussen verzoekster en G1 worden opgemaakt, dat de relatie wat moeizaam verliep. Van beide kanten lijkt sprake te zijn van een enigszins defensieve houding. G1 tekent bijvoorbeeld een aantal keer aan, dat zij de indruk heeft dat verzoekster (of haar partner) aan haar uitspraken wilde ontlokken, onder meer over verzoeksters voormalige echtgenoot. G1 geeft ook een aantal keer aan, dat verzoekster (of haar partner) zich door een opmerking van haar kant aangevallen voelt.

I. Ten aanzien van de brief van G2 van 21 juni 2004

Bevindingen

1. Bij brief van 21 juni 2004 deelde G2 verzoekster onder meer het volgende mee:

“Er is bewust gekozen om (A; N.o.) bij vader te laten wonen en (B; N.o.) bij u. U heeft hier “ja” tegen gezegd. Op het moment dat u vindt dat er een onevenwichtige (financiële; N.o.) verdeling is tussen de twee kinderen, dan is dat iets van u. En als u dat aangrijpt om een strijd te starten, dan is het maar de vraag of het goed is dat (B; N.o.) bij u woont. Het wordt tijd om eens op te houden met iedere keer de strijd op te zoeken (...). Dit heeft u al gedaan bij mijn collega (G1; N.o.).

Ik vraag u met nadruk geen brieven, faxen en/of e-mailtjes naar mij te sturen. Of derden van u boodschappen door te laten geven. Nogmaals, er wordt geen contact meer opgenomen met (Gt; N.o.), ik ben jullie contactpersoon.

(...)

De afspraak is dat er 1 keer in de 6 weken contact is. Op (...) maandag 2 augustus kom ik om 10.00 uur langs. Uw (eventuele) vragen kunt u dan aan mij stellen. Alleen als **het heel dringend** is kunt u vóór 2 augustus 2004 telefonisch contact met mij opnemen. Ik zal beoordelen of het inderdaad dringend is of dat die vraag kan wachten tot 2 augustus 2004.”

2. Bij brief van 27 augustus 2004 beklagde verzoekster zich bij het bureau jeugdzorg over de brief. Zij bestreed dat zij elke keer strijd zou zoeken. Verder gaf zij aan dat zij sinds 8 juni 2004 geen contact meer had gehad met bureau jeugdzorg, terwijl zij daaraan wel behoefte had gehad. Gelet op de brief van 21 juni 2004 had zij echter geen contact meer durven opnemen met het bureau jeugdzorg.

3. Op 19 oktober 2004 vond een gesprek plaats tussen verzoekster met onder meer G2 en de praktijkleider van het bureau jeugdzorg. Uit hetgeen het bureau jeugdzorg naar aanleiding van dit gesprek aan verzoekster heeft meegedeeld, kan worden opgemaakt dat als reden voor de inhoud van de brief was aangevoerd, dat in de periode voorafgaand aan de brief G2 in korte tijd meermalen telefonisch was benaderd. Tevens zou zijn besproken, dat de brief geen positieve bijdrage had geleverd aan het verbeteren van de relatie tussen verzoeker en G2. G2 en verzoekster kwamen door het gesprek niet nader tot elkaar.

4. Bij brief van 11 november 2004 deelde de praktijkleider van het bureau jeugdzorg verzoekster mee dat hij naar aanleiding van het gesprek had besloten een andere gezinsvoogd aan te wijzen; op 10 november 2004 werd G3 als gezinsvoogd aangewezen.

5. Uit het contactjournaal kan met betrekking tot de mondelinge contacten tussen verzoekster en G2 in de periode 11 mei 2004 (het moment waarop G2 werd aangesteld als gezinsvoogd) tot 21 juni 2004 het volgende worden opgemaakt.

Tussen 11 mei 2004 en 21 juni 2004 zocht verzoekster driemaal telefonisch contact met het bureau jeugdzorg. Zij sprak G2 éénmaal. De andere keren sprak zij Gt. In de voornoemde periode zocht verzoeksters huidige partner eenmaal contact met G2. Tijdens dit telefoongesprek bracht G2 blijkens het journaal haar werklast van dat moment ter sprake (drie crisissituaties) en vroeg zij om geduld.

Naast de telefoongesprekken vond er in voornoemde periode ook een evaluatiegesprek plaats op het kantoor van bureau jeugdzorg, op initiatief van G2. Blijkens het journaal ontstond er tijdens dit gesprek een verschil van mening tussen verzoekster en G2 over het op papier zetten van afspraken omtrent de omgangsregeling.

6. Noch uit het contactjournaal noch uit andere stukken in het dossier kan worden opgemaakt, dat tussen verzoekster en G2 afspraken zijn gemaakt over de wijze waarop het contact tussen hen zou plaatsvinden.

7. Het bestuur van de stichting die het bureau jeugdzorg Gelderland in stand houdt deelde de Nationale ombudsman in reactie op dit onderdeel van verzoeksters klacht mee, dat de enige afdoende maatregel werd genomen die voorhanden was, namelijk het benoemen van een nieuwe gezinsvoogd. Zij gaf in haar reactie geen oordeel over de inhoud van de brief.

Beoordeling

8. Het vereist van professionaliteit houdt in dat een functionaris met een bijzondere opleiding of training handelt overeenkomstig de standaarden van de beroepsgroep. Dat betekent dat de bejegening zodanig geformuleerd en getoonzet is dat in redelijkheid een positieve uitwerking ervan op de relatie in kwestie verwacht mag worden.

9. De onder 1. genoemde uitlating van G2 in de brief van 21 juni 2004 vormt een onderdeel van de taak van G2 als gezinsvoogd. De tekst bevat een combinatie van een verwijt in de richting van verzoekster, gevolgd door een dreigement met een vermaning als afronding. Een dergelijke combinatie van uitingen schept een reëel risico dat een ontwikkelend conflict verder escaleert, terwijl het kennelijk de bedoeling was om het tegendeel te bereiken. Het ging immers om de verbetering van de verhoudingen. Professioneel handelen had in dit geval betekend dat G2 ervoor gekozen had om - juist nu het om een op schrift gestelde uiting ging die naar zijn aard een eigen leven gaat leiden - een meer neutrale vorm van interveniëren te kiezen. Daarbij valt te denken aan het geven van terugkoppeling, waarbij het neutrale beschrijven van het waargenomen gedrag van verzoekster en het reflecteren op de effecten van dat gedrag uitgangspunt kunnen zijn. Met de uitlating van G2 schiep zij het risico zelf deel te worden van de strijd en de ingediende klacht vormt daarvan ook een uitdrukking.

De door verzoekster gewraakte passage in de brief van 21 juni 2004 is in zoverre in strijd met het vereiste van professionaliteit.

De onderzocht gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

De Nationale ombudsman voegt hieraan toe dat het te betreuren is dat niet in de fase van interne klachtbehandeling dit punt op een adequate wijze is opgepakt. De hiervoor neergelegde waarneming over de inhoud van de brief van 21 juni 2004 zou, gelet op de taak van de stichting die het bureau jeugdzorg Gelderland in stand houdt, standaard moeten zijn bij klachtbehandeling.

II. Ten aanzien van het herstel door het bureau jeugdzorg van de communicatie tussen de voormalige echtgenoten

Bevindingen

1. Bij beschikking van 14 januari 2004 werden A en B voor de periode van een jaar onder toezicht gesteld. In de beschikking overwoog de kinderrechter dat de (ook ter zitting gebleken) slechte verhouding tussen verzoekster en haar voormalige echtgenoot doorslaggevend was geweest voor zijn oordeel (zie Algemeen, onder 2).

2. In het in het kader van de ondertoezichtstelling opgestelde hulpverleningsplan van 10 maart 2004 heeft bureau jeugdzorg een aantal doelstellingen opgenomen om de communicatie tussen verzoekster en haar voormalige echtgenoot te verbeteren. De doelstellingen zijn erop gericht om verzoekster en haar voormalige echtgenoot weer met elkaar te laten communiceren met betrekking tot de kinderen en het door beiden achterwege laten van kritiek of een anderszins negatieve houding ten opzichte van de ander. Als middel om dit te bereiken werden begeleidingsgesprekken (tussen de gezinsvoogd en elk van de ouders) ingezet.

In het hulpverleningsplan is tevens opgenomen dat naar de mening van de gezinsvoogd A en B klem zaten tussen hun ouders en dat zij in een loyaliteitsconflict verkeerden. Beide kinderen hadden de gezinsvoogd verteld het vervelend te vinden dat hun ouders in hun bijzijn negatief over elkaar spreken.

3. Bij brief van 27 augustus 2004, welke hiervoor reeds onder I.6 aan de orde is gekomen, beklaagde verzoekster zich bij het bureau jeugdzorg ook over een haar ter ore gekomen opmerking van haar voormalige echtgenoot. Hij zou er niets voor voelen met haar te overleggen. Zij verwachtte van het bureau jeugdzorg, zo deelde zij mee, dat dit haar voormalige echtgenoot zou stimuleren om met haar in gesprek te gaan. Zij verzocht het bureau jeugdzorg haar te laten weten wat zij op dit punt van het bureau kon verwachten en of het bureau jeugdzorg de beslissing van haar voormalige echtgenoot om niet met haar te communiceren ondersteunde.

4. Zoals hiervoor reeds onder I.7 aan de orde is gekomen, vond naar aanleiding van verzoeksters brief op 19 oktober 2004 een gesprek plaats tussen verzoekster en onder meer G2 en de praktijkleider van het bureau jeugdzorg. Uit hetgeen het bureau jeugdzorg naar aanleiding van dit gesprek aan verzoekster heeft meegedeeld, kan met betrekking tot dit klachtonderdeel het volgende worden opgemaakt.

Het beleid van het bureau jeugdzorg inzake de communicatie tussen ouders onderling is erop gericht deze te bevorderen. Een complicerende factor daarbij is wanneer één van de partijen aangeeft niet te willen of, zoals in het geval van verzoekster en haar gewezen echtgenoot, de vader aangeeft er (nog) niet aan toe te zijn. Het beleid is er dan op gericht om in de navolgende periode te toetsen in hoeverre de vader al wel zover is. Uit ervaring was het bureau jeugdzorg gebleken dat dwang een averechtse werking heeft.

Het bureau jeugdzorg bestreed dat zij de beslissing van verzoeksters voormalige echtgenoot om niet met verzoekster te communiceren ondersteunde. Zij koos geen partij.

Het doel voor de toekomst was de communicatie tussen verzoekster en haar voormalige echtgenoot zodanig te veranderen, dat de ontwikkeling van de kinderen niet meer zou worden belemmerd.

5. Op 15 november 2004 verzocht het bureau jeugdzorg de kinderrechter om een verlenging van de ondertoezichtstelling van A en B. Bij dit verzoek was naast het hulpverleningsplan van 10 maart 2004 ook een voortgangsrapportage gevoegd. Hierin schetste het bureau jeugdzorg de ontwikkeling en de resultaten met betrekking tot de in het hulpverleningsplan gestelde doelen. Met betrekking tot de communicatie tussen verzoekster en haar voormalige echtgenoot is in deze rapportage onder meer opgenomen, dat de communicatie tussen hen (nog steeds) was verstoord. Met betrekking tot het standpunt van verzoekster ten aanzien van de wijze waarop zij en haar voormalige echtgenoot met elkaar zouden moeten communiceren had het bureau jeugdzorg opgenomen, dat verzoekster graag zou zien dat haar voormalige echtgenoot met haar communiceert. Verzoekster huldigde de opvatting, dat twee volwassenen in het belang van hun kinderen in staat moeten kunnen zijn met elkaar te communiceren en oplossingsgericht bezig te zijn. Met betrekking tot het standpunt van verzoeksters voormalige echtgenoot ten aanzien van de wijze waarop hij en verzoekster met elkaar zouden moeten communiceren had het bureau jeugdzorg opgenomen, dat deze te kennen had gegeven er nog niets voor te voelen om met haar afspraken te maken. Als reden hiervoor had hij aangegeven dat hij in het verleden achter de feiten had aangelopen, dat er voorheen dingen voor hem werden achtergehouden en dat hij verzoekster niet vertrouwt. Zijn voorkeur ging uit naar een bemiddelende en sturende rol van het bureau jeugdzorg in de communicatie tussen hem en zijn ex-vrouw.

In de voortgangsrapportage was verder opgenomen dat verzoeksters voormalige echtgenoot door de gezinsvoogd werd gestimuleerd om een manier te vinden waarop hij over dagelijkse en praktische zaken met verzoekster kon overleggen. Hiervoor had hij volgens het bureau jeugdzorg, gelet op zijn wantrouwen jegens verzoekster, echter tijd en ruimte nodig.

6. Uit het contactjournaal komt naar voren, dat tussen verzoekster en haar voormalige echtgenoot wantrouwen heerst met betrekking tot de motieven van de ander. Dit blijkt onder meer uit het feit dat beiden zich bij de gezinsvoogd beklagen over gedragingen van de ander. Uit het contactjournaal komt verder naar voren, dat zowel verzoekster als haar voormalige echtgenoot meermaals door de gezinsvoogd zijn gemaand om in het bijzijn van de kinderen geen negatieve opmerkingen te maken over de ander.

7. Het bestuur van de stichting die het bureau jeugdzorg Gelderland in stand houdt deelde de Nationale ombudsman in reactie op dit onderdeel van verzoeksters klacht mee, dat over de ernstig verstoorde communicatie tussen de voormalige echtgenoten menigmaal met verzoeksters voormalige echtgenoot was gesproken. Uit een evaluatie op 21 juni 2004 was gebleken dat hij baat heeft bij de rol die het bureau jeugdzorg hierin op zich neemt.

Verdere verbetering in de communicatie was volgens bureau jeugdzorg nog niet mogelijk. Een verwijt aan het bureau jeugdzorg achtte het bestuur niet op zijn plaats, nu volgens haar voldoende inspanningen waren verricht.

Beoordeling

8. Het vereiste van rechtszekerheid houdt onder meer in dat gerechtvaardigde verwachtingen van burgers en organisaties jegens bestuursorganen door die bestuursorganen worden gehonoreerd. Dit vereiste brengt mee dat bestuursorganen de aan hen toevertrouwde taak naar behoren uitvoeren.

9. In dit geval zijn naast de artikelen 1:254 en 1:257 van het Burgerlijk Wetboek (verder BW) ook de Wet op de jeugdhulpverlening (en aanverwante regelingen) en zijn opvolger de Wet op de jeugdzorg van toepassing. De taak van het bureau jeugdzorg (welke met deze laatste wetswijziging niet wezenlijk is veranderd) komt erop neer dat de geconstateerde bedreiging van de zedelijke of geestelijke belangen of de gezondheid van de onder toezicht gestelde minderjarige met de noodzakelijke middelen moet worden afgewend (zie Achtergrond).

In dit geval heeft de kinderrechter geconstateerd dat de slechte verhouding tussen verzoekster en haar voormalige echtgenoot ertoe heeft geleid dat A en B in een moeilijke positie zijn komen te verkeren. Deze constatering was voor hem doorslaggevend bij zijn oordeel dat vast is komen te staan dat sprake is van een bedreiging als hiervoor omschreven.

Het voorgaande betekent dat het bureau jeugdzorg in het kader van haar taak ten behoeve van A en B ook een - daarvan afgeleide - taak heeft met betrekking tot (het verbeteren van) de communicatie tussen verzoekster en haar voormalige echtgenoot.

10. De door het bureau jeugdzorg in het hulpverleningsplan van 10 maart 2004 geformuleerde doelstelling met betrekking tot de communicatie tussen verzoekster en haar voormalige echtgenoot ligt in de lijn met de taak die haar is gegeven met betrekking tot A en B. Nu uit het contactjournaal blijkt, dat zowel verzoekster als haar voormalige echtgenoot meermaals door de gezinsvoogd zijn gemaand om in het bijzijn van de kinderen geen negatieve opmerkingen te maken over de ander komt de Nationale ombudsman tot de conclusie dat het bureau jeugdzorg hiermee voldoende uitvoering heeft gegeven aan haar taak op dit punt. Dat het bureau jeugdzorg rekening heeft gehouden met de gevoeligheden van verzoeksters voormalige echtgenoot op dit punt acht de Nationale ombudsman redelijk. Immers in de gegeven omstandigheden ligt dwang (voor zover dat al mogelijk is) niet voor de hand. Hierbij speelt tevens een rol dat het resultaat deels ook afhangt van de inzet die de ouders zelf tonen om de communicatie tussen hen beiden te verbeteren.

Het bureau jeugdzorg heeft conform het vereiste van rechtszekerheid gehandeld.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

III. Ten aanzien van het opstarten van de benodigde behandeling van A

Bevindingen

1. Bij A werd in 2001 een ontwikkelingsstoornis geconstateerd. Zij werd hiervoor van medio 2001 tot medio 2002 poliklinisch behandeld bij de stichting kinder- en jeugdpsychiatrie Oost-Nederland (verder SKJPON). SKJPON biedt psychiatrische behandeling en zorg aan kinderen en jeugdigen tot 18 jaar en heeft in de regio verschillende behandelcentra. Voor verdere behandeling (nazorg na poliklinische behandeling) werd A in september 2002 aangemeld bij De Gelderse Roos, een instelling voor geestelijke gezondheidszorg. Deze achtte intensieve psychiatrische gezinsbehandeling (verder IPG) door SKJPON de meest aangewezen behandeling voor A, gelet op haar problematiek binnen de context van het gezin. De IPG werd echter niet gestart, omdat verzoekster zich hierin niet kon vinden.

In 2003, het dossier van A is op dat moment blijkbaar nog steeds in behandeling, adviseerde De Gelderse Roos opname in klinische setting. In juli 2003 werd A hiervoor aangemeld bij SKJPON. Vanaf november 2003 werd de aanmelding aangehouden in verband met de voorlopige ondertoezichtstelling van A (en B) op 15 oktober 2003.

Vanaf ongeveer oktober 2003 krijgt A naschoolse behandeling van De Winde, een behandelcentrum voor kinderen en jongeren met een ontwikkelingsstoornis, welke doorloopt gedurende het onderzoek van de Nationale ombudsman.

2. Zoals hiervoor onder Algemeen en II is aangegeven achtte de kinderrechter blijkens zijn beslissing van 14 januari 2004 de 'beslist noodzakelijke' hulp aan A niet gewaarborgd door het feit dat haar ouders slecht communiceren. Hij zag mede hierin aanleiding de ondertoezichtstelling uit te spreken.

In het hulpverleningsplan van 10 maart 2004 is opgenomen dat gedurende de voorlopige ondertoezichtstelling de gezinsvoogd zich met name heeft gericht op het herstellen van het contact tussen de kinderen en hun vader. Nadat op 14 januari 2004 de ondertoezichtstelling was uitgesproken is de gezinsvoogd zich daarnaast ook gaan richten op het in kaart brengen van de bij het gezin betrokken hulpverleningsinstanties (welke met name gericht waren op A) en daarmee samenhangend het verzamelen van informatie en rapportages.

In het hulpverleningsplan van 10 maart 2004 heeft het bureau jeugdzorg zich ten aanzien van A tot doel gesteld dat zij voor haar problematiek zou worden behandeld door middel van naschoolse dagbehandeling bij De Winde en eventueel een andere instellingen in de

toekomst "indien noodzakelijk bevonden door De Winde".

3. Uit het contactjournaal kan met betrekking tot het opstarten van de voor A noodzakelijk geachte hulp in de periode oktober 2003 tot maart 2004 - G1 was op dat moment aangesteld als gezinsvoogd - het volgende worden opgemaakt.

Op 31 oktober 2003 nam een medewerkster van De Gelderse Roos contact op met G1 en informeerde haar over de voorgeschiedenis van A (diagnose, communicatieproblemen ouders, aanvraag voor IPG en het afketsen daarvan). Tevens deelde zij G1 mee dat A op de wachtlIJst stond voor een klinische behandeling bij SJKPON en dat een psychiater van De Gelderse Roos ter overbrugging van die tijd individuele gesprekken met A voerde.

Op 3 december 2003 had G1 een gesprek op de school van A. Tijdens dit gesprek was van de kant van de school aangegeven dat het goed ging met A en dat zij naschoolse behandeling ontving van De Winde.

Op 4 februari 2004 heeft G1 telefonisch contact met de locatiemanager van De Winde. De locatiemanager gaf G1 te kennen zich zorgen te maken om A. G1 en de locatiemanager spraken af dat G1 de week daarop op bezoek zou gaan bij De Winde.

4. Uit het contactjournaal kan met betrekking tot het opstarten van de aan A noodzakelijk geachte hulp in de periode maart 2004 tot en met mei 2004 - Gt was op dat moment tijdelijk aangesteld als gezinsvoogd - het volgende worden opgemaakt.

Op 9 maart 2004 meldde Gt A aan voor crisisopvang, omdat er spanningen met betrekking tot haar waren gerezen in het gezin van verzoekster. De crisisopvang vond geen doorgang.

Op 21 april 2004 verzocht Gt De Gelderse Roos na te gaan of het mogelijk was dat A gesprekken zou voeren met één hunner psychologen. De Gelderse Roos liet Gt in reactie op dit verzoek weten, dat verzoekster en haar voormalige echtgenoot hierover eerst in overleg dienden te treden met haar.

Op 27 april 2004 deelde een medewerkster van de stichting Educatie in Communicatie Gt mee, dat voor A met ingang van 1 augustus 2004 een indicatie voor de zogenoemde Ruzzak was afgegeven. Op basis van Ruzzak kunnen extra voorzieningen voor kinderen in het reguliere onderwijs worden gefinancierd. In het geval van A betekende dit onder meer dat er geld vrijkwam voor een *remedial teacher*.

5. Bij brief van 17 juni 2004 deelde De Gelderse Roos A's huisarts mee, dat A door haar was uitgeschreven als patiënt en dat haar dossier was gesloten. De aanleiding hiervoor, zo deelde zij verder mee, was de uitkomst van een gesprek dat op 11 mei 2004 tussen haar, verzoekster, haar voormalige echtgenoot en G2 had plaatsgevonden. In plaats van de door De Gelderse Roos voorgestelde behandeling gaven verzoekster en haar voormalige

echtgenoot er de voorkeur aan de route van De Winde te volgen.

Een afschrift van de brief werd blijkens een onderschrift gestuurd aan G2, verzoekster en haar voormalige echtgenoot.

6. Uit het contactjournaal kan met betrekking tot het opstarten van de aan A noodzakelijk geachte hulp in de periode juni 2004 tot en met november 2004 - G2 was op dat moment aangesteld als gezinsvoogd - het volgende worden opgemaakt.

Op 15 juni 2004 verzocht G2 het Academisch Centrum voor Kinder- en Jeugdpsychiatrie Oost-Nederland (verder ACKJON) telefonisch om informatie met betrekking tot een mogelijke behandeling van A. Bij ACKJON kunnen kinderen en jeugdigen tot 18 jaar met psychiatrische problemen terecht voor behandeling en diagnose. Tijdens het gesprek kwam aan de orde dat de indicatie van A niet direct wees in de richting van behandeling bij ACKJON. G2 werd de suggestie aan de hand gedaan dat A mogelijk bij één van de behandelcentra van SKJPON kon worden aangemeld.

Bij brief van 24 juni 2004 verzocht G2 ACKJON A in behandeling te nemen. Tevens verzocht zij ACKJON haar te informeren over de door deze te bieden behandeling, de frequentie van de behandeling en of met de behandeling op korte termijn kon worden gestart. ACKJON wees dit verzoek telefonisch af op 15 juli 2004.

Bij brief van 3 augustus 2004 wendde G2 zich met éézelfde verzoek tot SKJPON. In reactie op dit verzoek wees SKJPON G2 erop dat A reeds bij haar onder behandeling was geweest voor een identieke problematiek. SKJPON deelde mee dat A in principe behandeld kon worden, mits verzoekster en haar voormalige echtgenoot bereid waren mee te werken aan behandeling gericht op de context (dat wil zeggen behandeling binnen het gezin). Wel moest, aldus SKJPON, rekening worden gehouden met een wachttijd. Als er een indicatie was voor klinische opname, dan kon A worden aangemeld bij een behandelcentrum van SKJPON. Daaropvolgend vond op 2 november 2004 een intakegesprek plaats, waarbij A en verzoeksters voormalige echtgenoot aanwezig waren.

Op 5 november 2004 uitte verzoeksters voormalige echtgenoot tijdens een telefoongesprek met G2 zijn twijfels omtrent de behandeling van A bij SKJPON. Volgens hem was A niet gemotiveerd om naar SKJPON te gaan, maar ging zij wel graag naar De Winde. Tijdens een telefoongesprek op 9 november 2004 uitte hij zijn twijfels nogmaals. Daarnaast achtte hij de behandeling bij SKJPON moeilijk te combineren met school en de behandeling bij De Winde. Tijdens het gesprek kwam verder aan de orde dat het naar het oordeel van De Winde, opmerkelijk goed ging met A.

Op 26 november 2004 vond een (tweede) intakegesprek plaats bij SKJPON met betrekking tot de behandeling van A.

7. Het bestuur van de stichting die het bureau jeugdzorg Gelderland in stand houdt deelde de Nationale ombudsman - nadat eerst een opsomming was gegeven van de activiteiten vanaf juni 2004 - in reactie op dit onderdeel van verzoeksters klacht mee, dat gelet op de rust en structuur die A blijkbaar ervoer in het wonen bij haar vader, intussen de vraag was gesteld of behandeling op dit moment wel wenselijk is.

Beoordeling

8. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat bestuursorganen slagvaardig en met voldoende snelheid optreden.

9. Zoals hiervoor onder II.24 aangegeven komt de taak van het bureau erop neer dat de geconstateerde bedreiging van de zedelijke of geestelijke belangen of de gezondheid van de onder toezicht gestelde minderjarige met de noodzakelijke middelen moet worden afgewend. In dit geval heeft de kinderrechter geconstateerd dat de 'beslist noodzakelijke hulp' aan A door de slechte communicatie tussen haar ouders niet is gewaarborgd. Het voorgaande betekent dat het bureau jeugdzorg in het kader van haar taak ten behoeve van A en B deze hulp aan A dient te waarborgen.

10. De periode van de voorlopige ondertoezichtstelling (tussen 15 oktober 2003 en 14 januari 2004) heeft met name in het teken gestaan van het herstel van het contact tussen de kinderen en verzoeksters voormalige echtgenoot. Tevens is die periode blijkens het contactjournaal door het bureau jeugdzorg benut om kennis te maken met alle leden van het gezin. Vanaf december 2003 tot medio februari 2004 is G1, zoals in het hulpverleningsplan staat omschreven, overgegaan tot het in kaart brengen van de hulp aan A door informatie te vergaren op haar school en op De Winde. Los hiervan kwam in april 2004 het bericht dat aan A de zogenoemde Rugzak was afgegeven.

Vervolgens pakte G2 in juni 2004 de draad weer op en onderzocht of A onder behandeling kon worden gesteld bij ACKJON en, nadat deze het verzoek om behandeling niet had ingewilligd, (wederom) SKJPON. De contacten met SKJPON mondden tenslotte uit in twee intakegesprekken. Intussen was de vraag aan de orde gekomen - ingebracht door verzoeksters voormalige echtgenoot en De Winde - of SKJPON voor A wel de juiste weg was.

11. Het voorgaande overziend komt de Nationale ombudsman tot de conclusie dat de wijze waarop het bureau jeugdzorg haar taak ten aanzien van het waarborgen van hulp aan A heeft vervuld twee lacunes vertoont. Ten eerste valt op dat het bureau jeugdzorg in de periode tussen medio februari 2004 (na de contacten van G1 met de school van A en De Winde) en medio juni 2004 (als G2 contact zoekt met ACKJON) - waartussen zo'n vijf maanden zitten - geen vervolgstappen heeft gezet. Ten tweede valt op dat het bureau jeugdzorg onvoldoende gevolg heeft gegeven aan de in oktober 2003 door De Gelderse Roos met betrekking tot A verstrekte informatie, hetgeen ertoe heeft geleid dat de

contacten met SKJPON opnieuw tot stand moesten worden gebracht. Gelet hierop is de Nationale ombudsman van oordeel dat het bureau jeugdzorg in de uitoefening van haar taak ten aanzien van het waarborgen van hulp aan A onvoldoende voortvarend is opgetreden. Wachtlijsten bij de zorginstellingen of veranderend inzicht ten aanzien van de behandeling van A doen hieraan niet af.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de stichting die het bureau jeugdzorg Gelderland in stand houdt, is

gegrond ten aanzien van:

- de passages in brief van 21 juni 2004, wegens schending van het vereiste van professionaliteit;
- het onvoldoende actie ondernemen om de behandeling van A op gang te krijgen, wegens strijd met het vereiste van voortvarendheid

niet gegrond ten aanzien van:

- het onvoldoende actie ondernemen om het contact tussen verzoekster en haar voormalige echtgenoot te verbeteren.

Onderzoek

Op 14 oktober 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van X te Y, met een klacht over een gedraging van de stichting die het bureau jeugdzorg Gelderland in stand houdt.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van het bestuur van de stichting die het bureau jeugdzorg Gelderland in stand houdt, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd het bestuur van de stichting die het bureau jeugdzorg Gelderland in stand houdt verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoekster in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werd het bestuur een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reactie van verzoekster gaf geen aanleiding het verslag te wijzigen. De reactie van het bestuur van de stichting die het bureau jeugdzorg Gelderland in stand houdt gaf aanleiding het verslag op een enkel punt aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Beschikkingen van de kinderrechter van 15 oktober 2003, 14 januari 2004.
2. Contactjournaal over de periode 31 oktober 2003 tot en met december 2004.
3. Hulpverleningsplan ondertoezichtstelling van 10 maart 2004.
4. Brieven van bureau jeugdzorg gericht aan verzoekster van 17 februari 2004, 21 juni 2004 en 11 november 2004.
5. Brieven van verzoekster (of haar gemachtigde) gericht aan bureau jeugdzorg van 5 december 2003 en 27 augustus 2004.
6. Brieven van bureau jeugdzorg gericht aan de diverse zorginstellingen van 24 juni 2004, 3 augustus 2004.
7. Verslag van het gesprek dat op 19 oktober 2004 plaatsvond tussen verzoekster en medewerkers van het bureau jeugdzorg.
8. Brieven van het bureau jeugdzorg gericht aan de Nationale ombudsman van 28 januari 2005 en 9 september 2005.
9. Verlengingsverzoek ondertoezichtstelling van het bureau jeugdzorg gericht aan de kinderrechter van 15 november 2004.
10. Verslagen en brieven van de diverse hulpverleningsinstellingen die betrokken zijn geweest bij de behandeling van A.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Burgerlijk Wetboek

Artikel 1:254, eerste en vierde lid:

1. Indien een minderjarige zodanig opgroeit, dat zijn zedelijke of geestelijke belangen of zijn gezondheid ernstig worden bedreigd, en andere middelen ter afwending van deze bedreiging hebben gefaald of, naar is te voorzien, zullen falen, kan de kinderrechter hem onder toezicht stellen van een stichting als bedoeld in artikel 1, onder f, van de Wet op de jeugdzorg.

(...)

4. De kinderrechter kan een minderjarige onder toezicht stellen op verzoek van een ouder, een ander die de minderjarige als behorende tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, de raad voor de kinderbescherming, of het openbaar ministerie.”

Artikel 257:

“1. De stichting, bedoeld in artikel 1, onder f, van de Wet op de jeugdzorg houdt toezicht op de minderjarige en zorgt dat aan de minderjarige en de met het gezag belaste ouder hulp en steun worden geboden teneinde de bedreiging van de zedelijke of geestelijke belangen of de gezondheid van de minderjarige af te wenden.

2. Deze hulp en steun zijn erop gericht de met het gezag belaste ouder de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding zoveel mogelijk te doen behouden.

(...)

(...)

4. De stichting (...) bevordert de gezinsband tussen de met het gezag belaste ouder en de minderjarige.”

Wet op de jeugdhulpverlening (Wet van 8 augustus 1989, Stb. 358. Per 1 januari 2005 vervangen door de Wet op de jeugdzorg)

Artikel 1, eerste lid onder c:

1. In deze wet en de daarop rustende bepalingen wordt verstaan onder:

(...)

c. jeugdhulpverlening: activiteiten gericht op het bij jeugdigen voorkomen, verminderen of opheffen van problemen of stoornissen van lichamelijke, geestelijke, sociale of pedagogische aard die hun ontwikkeling naar volwassenheid ongunstig kunnen beïnvloeden (...)

Artikel 60, eerste lid:

“1. Onze Minister van Justitie aanvaardt, indien naar zijn oordeel aan diens activiteiten behoefte bestaat, een rechtspersoon als instelling die:

(...)

b. als gezinsvoogdij-instelling kan worden aangewezen op grond van artikel 254 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, aan patroons leiding en bijstand kan verlenen, en hulp en steun kan verlenen aan voorwaardelijk veroordeelde, in vrijheid gestelde of ontslagen minderjarigen, alsmede nazorg biedt.”

Wet op de jeugdzorg (Wet van 22 april 2004, Stb. 306)

Artikel 4, eerste en tweede lid:

“1. Gedeputeerde staten dragen er zorg voor dat in de provincie één bureau jeugdzorg werkzaam is, dat in stand wordt gehouden door een stichting als bedoeld in artikel 285 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek die door de provincie wordt gesubsidieerd.

2. De stichting heeft als doel het in stand houden van een bureau jeugdzorg dat de in deze wet aan de stichting opgedragen taken vervult. (...)”

Artikel 5, eerste lid:

“De stichting heeft tot taak te bezien of een cliënt zorg nodig heeft in verband met opgroei-, opvoedings- of psychiatrische problemen, dan wel in verband met problemen van een cliënt, niet zijnde een jeugdige, die het onbedreigd opgroeien van een jeugdige belemmeren.”

Artikel 8, eerste lid:

“Indien de stichting van oordeel is dat zorg, niet zijnde zorg als bedoeld in artikel 5, tweede lid, noodzakelijk is om een voor een jeugdige bedreigende situatie te voorkomen, legt de stichting ten behoeve van de cliënt schriftelijk vast welke zorg zij noodzakelijk acht. (...)”